

**UCHWAŁA NR III/25/2018
RADY GMINY KRZYŻANÓW**

z dnia 28 grudnia 2018 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994, 1000, 1349, 1432) i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998, 1076, 1544) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 w brzmieniu zawartym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Krzyżanów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Wiesław Czekał

RADA GMINY KRZYŻANÓW
99-314 Krzyżanów
woj. łódzkie
tel. (024) 356-29-10, fax (024) 356 29 00

Załącznik
do uchwały Nr III/25/2018
Rady Gminy Krzyżanów
z dnia 28.12.2018 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2019 – 2021

Krzyżanów, 2018

SPIS TREŚCI

- I. Wprowadzenie**
- II. Organizacja wsparcia rodziny**
- III. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej w Gminie Krzyżanów**
- IV. Uwarunkowania prawne podejmowanych działań w ramach programu wspierania rodzin**
- V. Analiza SWOT**
- VI. Cel główny i cele szczegółowe**
- VII. Finansowanie**
- VIII. Efekty i rezultaty programu**
- IX. Realizatorzy i Adresaci programu**
- X. Monitoring i ewaluacja**

I. Wprowadzenie

„Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021” jest realizacją obowiązku nałożonego na gminy ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która to ustawa nakazuje samorządowi podejmowanie działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Realizacja programu na terenie Gminy Krzyżanów powinna prowadzić do podejmowania wszystkich możliwych programów profilaktycznych i edukacyjnych prowadzących do redukcji zjawisk patologicznych i patologii społecznych wśród rodzin i rozbudowy systemu opieki nad dzieckiem oraz pracy z rodziną.

Rodzina jest podstawowym środowiskiem, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Kształtując osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina powinna być jednym z najbardziej stabilnych punktów odniesienia w życiu dziecka. Obecnie spotykamy się z licznymi zagrożeniami i zaburzeniami w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny. Współczesne rodziny odczuwają niedosyt uczuciowy, rozluźnienie więzi i relacji pomiędzy poszczególnymi członkami rodziny, mające negatywny wpływ na ich życie wewnętrzne. Zagrożeniem dla dobrze funkcjonującej rodziny jest także nieumiejętne korzystanie z Internetu i coraz częściej uzależnienie dzieci od komputerów i gier. Wpływa to negatywnie na rozwój dziecka. W przypadku pojawienia się w rodzinie zaburzeń w funkcjonowaniu, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań, które niejednokrotnie są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Jednak głównymi problemami dezorganizującymi życie rodzin są uzależnienia (głównie choroba alkoholowa), przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, którym niejednokrotnie towarzyszy problem ubóstwa oraz długotrwałe bezrobocie. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów i przedstawicieli innych instytucji, mających kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej, należy docenić i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie.

Założeniem programu jest wsparcie rodziny naturalnej w fazie, gdy problemy pojawiają się oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy rodzina jest zastępowana w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej lub w sytuacjach ekstremalnych dziecko musi opuścić własną rodzinę. Od 1 stycznia 2017 roku z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2016 r. poz. 1860 ze zm.) poszerzył się obszar działań asystenta rodziny poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i ich rodzin „ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”.

Zgodnie z art. 176 ww. ustawy do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsca dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny;
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej po dniu 31 grudnia 2018 r. odpowiednio:
 - a) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy,
 - b) 30% w drugim roku pobytu dziecka,
 - c) 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywania ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy. Do zadań własnych gminy określonych w ustawie o wsparciu rodziny i

systemie pieczy zastępczej należy opracowanie i realizacja 3 – letnich programów wsparcia rodziny.

II. Organizacja wsparcia rodziny

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej.

Obowiązek, o którym mowa, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi.

Ustawa również dokonuje podziału kompetencji, w tym działań i zadań pomiędzy samorządami, który przedstawia się następująco:

GMINA	POWIAT	SAMORZĄD WOJEWÓDZKI
Profilaktyka –wspieranie rodziny	1. Piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna 2. Usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej. 3. Adopcja	
1. Asystent rodzinny 2. Placówki wsparcia dziennego 3. Rodziny wspierające 4. Inne podmioty lub instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny	1. Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka 2. Placówki opiekuńczo-wychowawcze 3. Usamodzielnienie 4. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (Koordynator) 5. Rodziny pomocowe	1. Ośrodek adopcyjny 2. Regionalna placówka opiekuńczo terapeutyczna 3. Interwencyjny ośrodek preadopcyjny

1. Profilaktyka – wsparcie rodziny:

Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny i ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

W Krzyżanowie zadania w obszarze profilaktyki i pomocy dziecku w rodzinie ujęte są również w Gminnym Programie Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi oraz Gminnym

Programie Przeciwdziałania Narkomanii. Koordynatorem obu programów jest Gminna Komisja do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Działania profilaktyczne w/w programach skierowane są przede wszystkim do rodzin wychowujących dzieci, jednocześnie niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą, ubogich i zagrożonych ubóstwem, przeżywających trudności wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

2. Praca z rodziną:

Praca z rodziną w szczególności ukierunkowana jest na wspieranie więzi uczuciowych w rodzinie, pomoc w integrowaniu rodziny z otoczeniem, pomoc w odbudowywaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, neutralizowanie czynników negatywnie działających na dziecko. Powinna być możliwie wcześniej podejmowana i prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę. GOPS w Krzyżanowie daje tym osobom i rodzinom taką możliwość udzielając pomocy w następujących formach:

- pomoc społeczna,
- świadczenia pieniężne (zasiłki stałe, okresowe, celowe i specjalne celowe),
- świadczenia niepieniężne (zakup posiłku, schronienie, potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, praca socjalna, pomoc osobom zagrożonym eksmisją),
 - wykonywanie prac społecznie użytecznych,
 - pomoc osobom uzależnionym od alkoholu (działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych),
 - pomoc ofiarom i sprawcom przemocy (działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie),
 - poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne),
 - świadczenia rodzinne (zasiłki rodzinne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenie rodzicielskie, świadczenie wychowawcze),
 - Fundusz alimentacyjny,
 - Karta Dużej Rodziny.

Praca z rodziną powinna opierać się na sprawnie prowadzonej komunikacji i informacji na rzecz dziecka i rodziny. Istotnym we wzmocnieniu systemu opieki nad dzieckiem jest budowanie w środowisku lokalnym systemu informacyjnego polegającego przede wszystkim na zgłoszeniu każdej niepokojącej informacji na temat dziecka do ośrodka pomocy społecznej.

III. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej w Gminie Krzyżanów

Dane o sytuacji demograficznej i społecznej w Gminie Krzyżanów
(stan na 31.12.2017 rok)

Tabela 1. Liczba mieszkańców

Ogółem Mieszkańcy		kobiety		mężczyźni	
2016	2017	2016	2017	2016	2017
4292	4278	2165	2152	2127	2126

Źródło: opracowanie własne

Tabela 2. Podział ze względu na wiek

Liczba mieszkańców		2016		2017	
	OGÓLEM	Kobiet y	Mężczyźni	Kobiety	mężczyźni
		2165	2127	2152	2126
	Wiek 0-17	364	336	356	341
	Wiek 18-59	1210	1540	1208	1531
	Wiek 60 lat i więcej	591	251	588	254

Źródło: opracowanie własne

Liczba mieszkańców na przestrzeni ostatnich lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie, jednak systematycznie maleje. Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzyżanowie podejmują szereg działań wytyczonych przez ustawy. Działalność Ośrodka w tej dziedzinie jest duża i ciągle się rozwija dzięki profesjonalnie wykonywanej pracy socjalnej przez każdego pracownika socjalnego. Prace socjalną wykonuje się z każdym zgłaszającym się do Ośrodka Pomocy Społecznej Klientem. Szczególną uwagę zwraca się na rodzinę i jej funkcjonowanie.

Tabela 3. Powody przyznania pomocy społecznej

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
	2016	2017	2016	2017
Ubóstwo	53	41	126	98
Potrzeba ochrony macierzyństwa	22	14	89	52
w tym : wielodzietność	8	4	47	19
Bezrobocie	102	92	308	250
Niepełnosprawność	18	23	28	38
Długotrwała lub ciężka choroba	50	54	100	105
Bezradność w sprawach opiek.-wychow. i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem w tym:	15	11	65	46
rodziny niepełne	10	8	33	24
rodziny wielodzietne	6	3	36	22
alkoholizm	4	4	6	6
Przemoc w rodzinie	-	-	-	-
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	2	6	5

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzyżanowie

Powyższe dane wskazują jednoznacznie, iż bezrobocie jest dominującą przyczyną ubiegania się o wsparcie w ramach ustawy o pomocy społecznej. Inne problemy to m.in. długotrwała choroba, ubóstwo, niepełnosprawność. Biorąc pod uwagę ogólną liczbę osób korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy społecznej widoczna jest tendencja spadkowa. Należy jednak zwrócić uwagę, iż jeden ze wskaźników wykazuje tendencję wzrostową, mianowicie wzrosła liczba osób korzystających z pomocy z uwagi na długotrwałą lub ciężką chorobę. Ma to ścisły związek ze zjawiskiem starzejącego się społeczeństwa.

W związku z szeroko zakrojoną akcją pomocy rodzinom i ich prawidłowym funkcjonowaniu od 12 lat prowadzona jest pomoc w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Każde dziecko, które kwalifikuje się do objęcia tym wsparciem ma możliwość otrzymania gorącego posiłku. Program cieszy się dużą popularnością, propaguje zdrowe nawyki żywienia, jak również stanowi znaczącą pomoc dla rodziny.

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Zniżek mogą udzielać nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni. Karta przyznawana jest również dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

Tabela 4. Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny w Gminie

Wyszczególnienie	Rok 2016	Rok 2017
Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny	26	43

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzyżanowie

Widoczny jest wzrost zainteresowania programem Karty Dużej Rodziny. Klienci posiadają większą świadomość i wiedzę o możliwościach i formach wsparcia, jakie może zapewnić im Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

IV. Uwarunkowania prawne podejmowanych działań w ramach programu wspierania rodzin

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej jest najważniejszym aktem prawnym regulującym wszystkie aspekty życia członków naszego społeczeństwa. Jest to akt prawny najwyższej wagi, któremu powinny być podporządkowane ustawy i rozporządzenia dotyczące różnych sfer życia społecznego. Realizując „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Krzyżanów na lata 2019 – 2021” należy brać pod uwagę między innymi:

- 1) ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2018 r. poz. 998, 1076 i 1544);
- 2) ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508);
- 3) ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390);
- 4) ustawę z dnia 25 lutego 1964 roku – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 950);
- 5) ustawę z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz. 969).

V. Analiza SWOT

WSPARCIE RODZINY NA TERENIE GMINY KRZYŻANÓW	
Mocne strony	Słabe strony
- strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krzyżanów na lata 2014 – 2024, - poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym, - działalność instytucji pracujących na	- niewystarczająca oferta socjalna dla rodzin, - wysoki poziom bezrobocia, - wysoki wskaźnik ubóstwa, - wysokie koszty utrzymania rodzin, - niewystarczający system informacyjny, koordynacji i współpracy między

<ul style="list-style-type: none"> rzecz rodzin, - działalność organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, - dobrze wykształcona kadra, - otwartość na współpracę, - funkcjonowanie placówek oświatowych na terenie gminy, - szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych oferowanych przez szkoły, - funkcjonowanie placówki służby zdrowia na terenie gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi, - ograniczenie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez gminę, - brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, - bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie, - bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, - brak asystenta rodziny.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - stworzenie zespołu ds. wspierania rodzin, - regulacje prawne bardziej przyjazne rodzinie, - możliwość współpracy z organizacjami, - możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, - powołanie asystenta rodziny (pomoc rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, - spadek bezrobocia, - edukacja rodziców, - funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego, - realizowanie programów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia, - zwiększenie środków finansowych w obszarze pomocy społecznej i edukacji. 	<ul style="list-style-type: none"> - trudna sytuacja finansowa rodzin, - większa skala zjawisk niepożądanych, - coraz bardziej skomplikowane problemy rodzin, - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”, - zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców, - rozszerzenie zjawisk patologicznych (przemoc, alkoholizm, narkomania, uzależnienia), - ograniczone środki na podnoszenie kwalifikacji przez specjalistów, - brak środków finansowych na zatrudnienie asystentów rodziny, - brak środków finansowych na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

VI. Cel główny i cele szczegółowe

Cel główny programu:

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, a także profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Cele szczegółowe

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka				
Zadania	Okres realizacji	Wskaźnik realizacji działań	Realizatorzy	Źródła finansowania
1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom.	2019-2021	-liczba i formy udzielonej pomocy - liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą - liczba wywiadów środowiskowych	GOPS, Organizacje pozarządowe	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
2. Objęcie dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci.	2019-2021	- liczba dzieci korzystających z posiłków - liczba rodzin korzystających z pomocy -liczba osób objętych programem POPŻ	GOPS, Szkoły	Środki własne realizatorów działania
3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	2019-2021	- liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem	GOPS , Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej	Środki własne realizatorów działania
4. Zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy.	2019-2021	- liczba osób (dorośli i dzieci) - liczba Niebieskich Kart	GOPS, Policja	środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
5. Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka.	2019-2021	- liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach, - wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówce	GOPS, PCPR	Środki własne realizatorów działania
6. Organizacja wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	2019 – 2021	- liczba dzieci korzystających z wypoczynku	GOPS, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Organizacje	środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne

			pozarządowe, placówki oświatowe	
--	--	--	---------------------------------------	--

2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązanie już istniejących				
Zadania	Okres realizacji	Wskaźniki realizacji działań	Realizatorzy	Źródło finansowania
1. Organizacja szkoleń przygotowujących osoby działające na rzecz rodziny przygotowujących do kompleksowego i interdyscyplinarnego ich wspierania w środowisku lokalnym.	2019-2021	-liczba szkoleń i warsztatów - liczba uczestników	GOPS , PCPR , Organizacje pozarządowe	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
2. Zapewnienie dostępności konsultacji poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy.	2019-2021	- liczba i rodzaj miejsc poradnictwa specjalistycznego - liczba osób i udzielonych porad	GOPS, PCPR, organizacje pozarządowe, Poradnia Psych.- Pedagog.	środki własne realizatorów działania
3. Podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez organizowanie szkoleń, konsultacji, poradnictwa.	2019-2021	- liczba i rodzaj działań - liczba rodzin objętych działaniami	GOPS, Organizacje pozarządowe, PCPR	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
4. Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców	2019-2021	- liczba rodzin objętych monitorowaniem - liczba osób skierowanych na terapię	GOPS, PCPR, Zespół Interdyscyplinarny	środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne

dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców.				
5. Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.	2019-2021	- liczba rodzin wspierających	GOPS, PCPR, Organizacje pozarządowe	Środki własne realizatorów działania, Środki zewnętrzne

3. Wspieranie rodziny w wychowaniu dziecka oraz pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej.

Wspieranie rodziny w wychowaniu dziecka oraz pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej.				
Zadania	Okres realizacji	Wskaźnik realizacji działań	Realizatorzy	Źródło finansowania
1. Wspieranie rodzin i dzieci przez asystenta rodziny lub pracowników socjalnych	2019 - 2021	-liczba wspieranych rodzin - liczba wywiadów środowiskowych	Gmina, GOPS	środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
2. Pomoc rodzinom wspierającym (w razie stwierdzonych potrzeb)	2019 - 2021	- liczba rodzin objętych pomocą	Gmina, GOPS	środki własne realizatorów działania, dotacje, środki zewnętrzne
3. Indywidualne poradnictwo zawodowe, pedagogiczne i psychologiczne	2019 – 2021	- liczba porad	PCPR, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, Placówki Oświatowe	środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
4. Realizowanie programów profilaktycznych z zakresu dysfunkcji rodziny	2019 – 2021	- liczba zrealizowanych programów	PCPR, Placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Powiatowa Komenda Policji	środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
5. Organizowanie szkoleń, prelekcji, porad, warsztatów dla rodziców	2019 – 2021	- liczba zorganizowanych szkoleń, warsztatów	PCPR, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowniczej, Placówki Oświatowe,	środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne

			Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna	
6. Promowanie rodzinnej integracji	2019 – 2021	- ilość, spotkań integracyjnych	Placówki oświatowe, GOPS, Gmina, GOK	środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
7. Organizowanie konferencji dotyczących problematyki rodzinnej	2019 – 2021	- ilość konferencji	PCPR	środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne

VII. Finansowanie

Źródłem finansowania zadań określonych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny dla Gminy Krzyżanów na lata 2019 - 2021 są środki finansowe poszczególnych podmiotów realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny (budżet gminy i powiatu), a także środki uzyskane z dotacji z budżetu państwa, dotacji unijnych oraz środki organizacji pozarządowych.

VIII. Efekty i rezultaty programu

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- 1) poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi;
- 2) zwiększenie skuteczności pomocy kierowanej do rodzin dysfunkcyjnych;
- 3) poprawa sytuacji dziecka w rodzinie;
- 4) poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny i dziecka.

IX. Realizatorzy i Adresaci Programu

Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzyżanowie przy współpracy z:

- Urzędem Gminy Krzyżanów,
- Gminną Komisją do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespołem Interdyscyplinarnym,
- Placówkami Oświaty,
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Kutnie,

- Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej „Praktyka Rodzinna” w Krzyżanowie,
- Powiatową Komendą Policji w Kutnie,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie,
- Organizacjami pozarządowymi.

Koordynatorem Programu jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzyżanowie.

Adresatami Gminnego Programu Wspierania Rodziny są przede wszystkim dzieci oraz ich rodzice zamieszkujący na terenie Gminy Krzyżanów, a w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz takie rodziny, którym Sąd ograniczył władzę rodzicielską lub, które zostały takiej władzy pozbawione. Adresatami są również wszystkie rodziny, które z różnych powodów potrzebują wsparcia instytucji w wypełnianiu zadań związanych z wychowaniem dzieci.

Lp	Instytucja	Działalność wspierająca rodzinę
1.	Urząd Gminy Krzyżanów	Udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych promujących rodzinę
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzyżanowie	Pomoc finansowa, dożywianie dzieci w szkołach, praca socjalna, specjalistyczne poradnictwo, aktywizacja społeczna i zawodowa, wspieranie aktywności lokalnej
3.	Zespół Interdyscyplinarny w Krzyżanowie	Wsparcie i pomoc dla rodzin w przezwyciężeniu problemu przemocy
4.	Gminna Komisja do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krzyżanowie	Profilaktyka uzależnień, udział w organizowaniu pogadanek, wycieczek, wyjazdów, działalność profilaktyczna w zakresie zdrowia i uzależnień
5.	Placówki Oświatowe z terenu Gminy Krzyżanów	Działalność edukacyjno-wychowawcza, organizowanie zajęć pozaszkolnych, wyrównujących szanse edukacyjne, świetlice szkolne, rajdy rodzinne, pogadanki dla

		rodziców i uczniów na temat uzależnień, zajęcia z pedagogiem szkolnym
6.	Powiatowa Komenda Policji w Kutnie	Działania interwencyjne, profilaktyczne spotkania z dziećmi i młodzieżą: działania wspomagające inne instytucje pracujące z rodzina
7.	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kutnie	Konsultacje specjalistyczne
8.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Praktyka Rodzinna” w Krzyżanowie	Działania w zakresie profilaktyki zdrowia, szczepienia dzieci, opieka zdrowotna rodzin
9.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie	Działalność, wsparcie i pomoc dla rodzin w przezwyciężeniu problemu przemocy
10	Organizacje pozarządowe	Działalność profilaktyczna zapobiegająca demoralizacji dzieci i młodzieży, rozwijanie zainteresowań, organizacja wycieczek, propagowanie form miłego spędzenia czasu wolnego

X. Monitoring i ewaluacja

Prowadzenie ewaluacji i monitoringu realizacji programu służy sprawdzeniu czy zostały zrealizowane planowane działania oraz jaki jest wynik zrealizowanych przedsięwzięć.

Ewaluacja Programu będzie odbywać się na bieżąco przez cały czas. Sprawozdanie z ewaluacji i monitoringu programu będzie sporządzane, co roku. Równoległe trwać będzie proces monitorowania programu. Na zakończenie okresu trwania programu przeprowadzone zostanie podsumowanie i analiza z e sprawozdań rocznych oraz ewaluacja końcowa programu. W przypadku przedłużenia czasu trwania oraz modyfikacji programu założenia metodologii ewaluacji i monitoringu będą odpowiednio dostosowane.

Cele ewaluacji:

Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy osiągnięto zakładane rezultaty oraz czy pozwoliły one i w jakim stopniu zrealizować cele Programu.

Cele monitoringu:

Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych w ramach programu działań w zakresie ich realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przedłożenia na osiągnięcie rezultatów programu.

Cele ewaluacji programu to:

- wzrost jakości programu,
- doskonalenie podejmowanych działań w ramach programu,
- pogłębienie odpowiedzialności za wdrożenie programu wśród wszystkich zainteresowanych jej funkcjonowaniem i jej efektami,
- informacje o efektach wdrażania programu oraz uzyskanie odpowiedzi na pytania
- związane z realizacją programu.

Kryteria Ewaluacji:

Ewaluacja będzie prowadzona według kryterium trwałości, adekwatności i użyteczności. Zebrane informacje w ramach monitoringu i ewaluacji odpowiedzą na pytania czy i do jakiego stopnia cele programu są odpowiednie do zmieniających się potrzeb i priorytetów na poziomie gminy.

W ramach procesu monitoringu i ewaluacji uzyskana zostanie również informacja czy i jakim obszarze program wymaga aktualizacji, przeformułowania lub zmian postawionych celów. Monitoring i ewaluacja programu odbywać się będzie według kryterium odpowiedzialności realizowanych przedsięwzięć w ramach programu w stosunku do potrzeb lokalnych.

Ewaluacja wg kryterium użyteczności oraz trwałość ma na celu uzyskanie informacji na temat zależności pomiędzy potrzebami rzeczywistymi wdrożonego programu, a rezultatami oraz jej efektami. Każde kryterium może być różnie mierzone, co oznacza, że może posiadać różne miary jego wartości (wskaźniki).

Proces ewaluacji programu realizowany jest trzyetapowo:

1. Ewaluacja ex-ante (przed rozpoczęciem)

Przeprowadzona została w trakcie planowania programu. W fazie przygotowania programu zebrane zostały w poszczególnych obszarach projektu silne oraz trony, szanse i zagrożenia (analiza SWOT).

2. Ewaluacja mid-term (w połowie realizacji)

Ewaluacja wewnętrzna poprzedzona w połowie wdrażania programu (z uwzględnieniem corocznych sprawozdań z monitoringu i ewaluacji programu).

Ewaluacja mid-term ma za zadanie ocenie adekwatności programu do lokalnych potrzeb oraz adekwatności podejmowanych działań w stosunku do realizacji przyjętych celów w programie.

3. Ewaluacja ongoing (bieżąca)

Prowadzona będzie przez cały okres realizacji programu. Zebrane w toku informacje przyczynią się do identyfikacji oraz zapobieganiu występującym problemom w trakcie realizacji programu.

4. Ewaluacja ex-post (po zakończeniu)

Ewaluacja zewnętrzna przeprowadzona na zakończenie wdrożenia programu. Ewaluacja ex-post ma za zadanie ocenie adekwatności programu do lokalnych potrzeb. Zebrane informacje odpowiedzą na pytania czy i do jakiego stopnia cele programu są odpowiednie do zmieniających się potrzeb i priorytetów na poziomie gminy.

Ewaluacja dostarczy także informacji na potrzeby planowania programu w kolejnych latach.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Wiesław Czekaj

UZASADNIENIE

„Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021” jest realizacją obowiązku nałożonego na gminy ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która to ustawa nakazuje samorządowi podejmowanie działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Realizacja programu na terenie Gminy Krzyżanów powinna prowadzić do podejmowania wszystkich możliwych programów profilaktycznych i edukacyjnych prowadzących do redukcji zjawisk patologicznych i patologii społecznych wśród rodzin i rozbudowy systemu opieki nad dzieckiem oraz pracy z rodziną. Założeniem programu jest wsparcie rodziny naturalnej w fazie, gdy problemy pojawiają się oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy rodzina jest zastępowana w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej lub w sytuacjach ekstremalnych dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Pomoc powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspierania rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Aby skutecznie zapobiegać dysfunkcji rodziny konieczne jest zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę. Najważniejszą sprawą jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży, w taki sposób, aby zapobiegać powielaniu nieprawidłowych wzorców w przyszłości. Pozostawienie rodzin bez fachowej pomocy może skutkować dalszymi konsekwencjami i degradacją. Ważne jest, aby dostęp do pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej i socjalnej był bezpłatny. W pierwszej kolejności należy stymulować aktywność własną rodzin, aby mieli możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Należy wyzwalać potencjał i pozwalać na uczenie się nowych umiejętności.

System wspierania rodziny i pieczy zastępczej został utworzony ze względu na dobro dzieci, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową. Należy zaznaczyć, że skuteczna pomoc osiągnięta będzie poprzez współpracę wszystkich osób, instytucji oraz organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Wiesław Czekaj
Wiesław Czekaj